

100 dingen over de begroting 2020:

The overhead edition

Alain Sterk
15 oktober 2019

Programma voor vanavond

Deel I (20:00-20:45)

- Motie overhead
- Omslagrente begroting 2020

Deel II (21:00-21:45)

- Help, er is weer een begroting
- Financiële begrippen

Overheadkosten

De raad verzoekt het college, roept het college op,

Om voor de behandeling van de kadernota 2020 aan de raad uitleg te geven over de systematiek achter de toerekening van de overheadkosten. En, in lijn met de eerder aangehaalde notitie overhead, dit in de door de raad vast te stellen “Financiële verordening” vast te leggen.

Aanleiding motie

- 1) Verschillende percentages/bedragen in de begroting onder overhead
- 2) Volgens nieuwe regelgeving dienen college en raad het gesprek aan te gaan en vervolgens de wijze van de toerekening van de overhead in tariefsbepaling, vast te leggen in de Financiële Verordening

Functie van overhead?

Kan bijdragen aan:

Het maken van beleidsafwegingen (sturing op overheadskosten)

Het is verplicht voor:

Bepaling van tarieven en kostprijzen

Wat is overhead? (1/2)

Een algemeen geldende definitie van overhead is er niet.

Bedrijfskunde: 1) *De overhead (...) is het deel van een budget dat een organisatie aan de eigen organisatie besteedt. (Vaste kosten/Indirecte kosten)*

Overhead varieert enorm tussen organisaties in dezelfde sector: circa 12% voor zeer uitvoerende organisaties en ruim 40% voor ministeries (Huijben, M. en Geurtsen, A. (2008), Heeft iemand de overhead gezien? RUG, via Wikipedia)

BBV: 2) *alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.*

Onze begroting 2020: 10,8 %

Wat is overhead? (2/2)

Om de BBV definitie te kunnen toepassen, is deze verder uitgewerkt, in de notitie Overhead van de cie. BBV

Houd u vast:

Overhead bestaat in elk geval uit:

1. Leidinggevendens primair proces (hiërarchisch). Projectleiding valt hier buiten. Het betreft alle hiërarchische leidinggevendens in het primair proces. Zij hebben een personele verantwoordelijkheid waaronder het voeren van functioneringsgesprekken. Niet: projectleiding en coördinatoren.
2. Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie. Het betreft functies als controllers, financieel adviseurs en specialisten, planning & control, financiële verantwoording, administratieve organisatie, risicomanagement, (EDP) auditing, interne kwaliteitszorg, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
3. P&O / HRM. Het betreft salarisadministratie, P&O / HRM advies, organisatie- en formatieadvies, OR-ondersteuning, mobiliteitscentrum, coaching, leren en ontwikkelen, bedrijfsmaatschappelijk werk, ARBO, recruitment, arbeidsvoorwaarden, HR control. Het is exclusief opleidingen door P&O gegeven en gericht op de directe uitvoeringspraktijk.
4. Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement).
5. Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie (KCC). Het gaat om zowel interne als externe communicatie. Niet: projectcommunicatie en medewerkers die bij een projectbureau werken.
6. Juridische zaken. Het betreft juridische medewerkers die op de bedrijfsvoering afdeling werken of belast zijn met een bedrijfsvoeringstaak op een afdeling. Niet: afhandeling van bezwaar- en beroepschriften. Niet: juristen die primaire taken verrichten (bijv. vergunningverlening).
7. Bestuurszaken en bestuursondersteuning. Het betreft bestuursadviseurs en bestuursondersteuner, zijnde de ambtelijke ondersteuning en beleidsadvisering van de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders. Niet: raadsgriffie (behoort tot facilitering bestuursorganen, taakveld 0.1).
8. Informatievoorziening en automatisering (ICT). Het betreft medewerkers informatisering en automatisering, systeem- en netwerkbeheer, werkplekondersteuning, helpdesk, ontwikkeling ICT projectmanagement, technisch applicatiebeheer en functioneel applicatiebeheer dat door bedrijfsvoering medewerkers wordt gedaan (het is exclusief functioneel beheer ten behoeve van primaire proces systemen).
9. Facilitaire zaken en Huisvesting. Het is inclusief receptie, beveiliging en catering en gebouwenbeheerders.
10. DIV. Het betreft medewerkers die kaders stellen en richtlijnen ontwikkelen, zich bezighouden met expertise-ontwikkeling, adviseren bij procesinrichting en – aansluitingen op e-depot, DMS inrichten en beheren, zich bezighouden met postregistratie en e-depot, archiefonderzoeken en coördineren (niet zijnde leidinggevende), fysieke en digitale documenten verwerken, vernietigen en overbrengen en fysiek en digitaal archief opbouwen en beheren.
11. Managementondersteuning primair proces. Het betreft secretariaten, office management en management assistentie in het primair proces.

Overhead: systematiek Zwijndrecht (1/6)

We volgen de regels van het BBV:

- we hanteren de voorgeschreven definitie
- We gebruiken een consistente manier van toerekenen

Dit leidt tot:

- In de boekhouding alle overhead op 1 plek tbv sturing
- Losse berekening voor overhead in tarieven (excel) tbv kostendekkendheid

Overhead: systematiek

Zwijndrecht (2/6)

Systematiek 1: alles op één plek in de boekhouding

- Stap 1: Definitie BBV overhead toepassen op alle kosten van de gemeente: wel of geen overhead
- Stap 2: Wel overhead: apart zetten in onderdeel overhead (p. 34)
- Stap 3: Geen overhead: kosten komen in het betreffende programma/product terug

Systematiek 2: toerekenen overhead in tarieven in Excel

- Stap 1: Verdeelsleutel bepalen: productieve uren verdeeld naar product
- Stap 2: jaarlijks leveren alle afdelingen een urenplanning aan. Dit is een lijst met het aantal verwachte ambtelijke uren per product.
- Stap 3: het aantal uren als % van het totaal is het gedeelte dat we toerekenen in het tarief
- Stap 4: Het bedrag overhead volgt uit het percentage van het totaal overhead maal het totale bedrag overhead

Overhead: systematiek Zwijndrecht (3/6)

Zwijndrecht

- Begrotingstotaal 135,8 miljoen
- Uitgaven overhead 14,7 miljoen
- Percentage 10,8 %

Andere gemeenten:

Dordrecht:	7 %
Alblasserdam:	11 %
Papendrecht:	12,4%
HIA:	7,4 %

Overhead: systematiek

Zwijndrecht (4/6)

Stap 1 & 2: De kosten van bedrijfsvoeringsafdelingen worden opgeteld en verdeeld op basis van FTE naar de lijnteams:

	fte	in %	aandeel BV
Maatschappelijke Ontwikk.	22,72	12,71%	1.344.359
Ruimtelijke Ordening	21,19	11,85%	1.253.828
RO Beleid Accounts	16,03	8,97%	948.507
Realisatie-team Uitvoering	42,50	23,77%	2.514.757
Realisatie hoofd	2,00	1,12%	118.341
Team Projecten	2,33	1,30%	137.868
Realisatie-team V & A	10,10	5,65%	597.388
Realisatie-team Leefbaarh	8,65	4,84%	511.827
Realisatie-team Techniek	10,93	6,11%	646.736

Overhead: systematiek

Zwijndrecht (5/6)

Stap 1 & 2: vervolgens wordt per afdeling bekeken aan welke producten zij het meeste tijd besteden:

3C. AFDELING REALISATIE - TECHNIEK			Totaal			
				Adviseur / accountmanager A	Adviseur / accountmanager	Adviseur /
		Fte:		1,00	0,50	0,60
		Productieve uren :		1.350	675	810
Leidinggeven, coördineren, OR werkzaamheden			300	300		

Direct productief

Exploitatie:

Sport en Recreatie	6.280	50			50
Infrastructuur (beheer)	6.160	3.780	100		150
Havens	6.190	525			25
Riolering	6.170	4.910	100	675	185
Uitvoering beheerplannen	6.200	100			50
Groenvoorziening (beheer)	6.150	1.389	100		350

Overhead systematiek

Zwijndrecht (6/6)

Overhead in tarief riool:

- % totale bedrijfsvoeringskosten obv FTE's naar lijnteam (sheet 11) en verdeeld naar producten obv productieve uren (sheet 12)
- De overhead in het team zelf (teamleider, ondersteuning, afdelingsbudget) wordt daar bij opgeteld.

Overhead tarief riool:

€ 538.332

+

€ 122.056

=

€ 660.388

Even een stap terug

Wat heeft de raad te zeggen over:

Antwoord:

De gehanteerde definitie voor overhead?

Geen invloed

De gehanteerde verdeelsleutel?

Die legt u vast in de financiële verordening

Het percentage kostendekkendheid waarnaar op een product wordt gestreefd?

Legt u vast in de leges- en tariefverordeningen

Wat moet er nog gebeuren?

- Wanneer een nieuwe financiële verordening wordt opgesteld, moeten we daarin de verdeelsystematiek opnemen
- Tot dan verdeling huidige systematiek, zoals vastgelegd in de begroting

Omslagrente

Wijziging rekenrente

Bij het opstellen van de Begroting 2020 bleek uit de berekening van de omslagrente dat deze te hoog was en van 2% naar 1,5% moest worden bijgesteld. Dat heeft voor het grootste deel geen invloed op het begrotingssaldo behalve voor het onderdeel riolering. De lagere omslagrente leidt tot lagere lasten. Het voordeel is voor het taakveld riolering in de voorziening riolering gestort, waardoor een nadeel voor het resultaat ontstaat. Hierdoor blijven de inkomsten uit de rioolheffing bestemd voor rioleringswerkzaamheden.

(p. 7 & 8)

Wat is omslagrente?

Een benadering van de rentelasten die we kwijt zijn bij het doen van een investering.

Voorbeeld 1:

Hypotheek: € 300.000 tegen 2 %
€ 6.000 rente

Huis (investering): € 300.000

Omslagrente: $6.000/300.000 = 2\%$

Voorbeeld 2:

Hypotheek € 200.000 tegen 2 %
4.000 rente
Eigen geld € 100.000

Huis: € 300.000

Omslagrente: $4.000/300.000 = 1,33 \%$

Bij de gemeente

Taakveld treasury -
renteresultaat

Riool: gesloten systeem

Alle andere producten

Rentevoordeel of nadeel: naar resultaat
van de gemeente

Wat als de rente wijzigt?

- doorberekening van rente is een boekhoudkundige actie en normaal gesproken budgettair neutraal.
- voor wat betreft de doorberekening naar het product riolering is het niet budgettair neutraal, omdat het product riolering een gesloten systeem is en de doorberekende rentelasten in de rioolheffing zitten. Het saldo van lasten en baten op dat product wordt verrekend met de voorziening riolering en niet met het resultaat.
- een lagere of hogere doorberekening van rente zou normaal gesproken ook budgettair neutraal zijn, maar dit geldt niet voor het deel wat doorberekend wordt aan het product riolering.

Een voorbeeld

Renteomslag 2%

Taakveld Treasury	
lasten	baten
	200

Renteomslag 1,5%

Taakveld Treasury	
lasten	baten
	150

Verschil

Taakveld Treasury	
lasten	baten
	-50

naar resultaat

Dus:

Bij 2% brachten we € 10 meer ten laste van riool als rentevergoeding dan in situatie de nieuwe situatie van 1,5%. Het voordeel voor het product riool wordt in de voorziening gestort.

Deel II:

Help, er is weer een begroting

Proces: bijzonder

Situatie voor de zomer: oplopende kosten en tegenvallende inkomsten => onverkort vertaald in de primaire begroting.

Situatie na de zomer: oplopende kosten en meer inkomsten, maar nog niet genoeg: vertaald in eerste begrotingswijziging.

De begroting sluit ook na de eerste wijziging niet, omdat we dat niet willen. Signaal naar *the powers that be*.

De begroting en 1e wijziging
vormen samen het financieel
kader per 12 november 2019
voor 2020

Primaire begroting: De inhoud.....

Inhoud

Inleiding.....	5
Van Kadernota 2020 tot Begroting 2020-2023.....	7
Programma 1 Wonen, bouwen en wooncarrière.....	10
Programma 2 Bestrijding van armoede.....	14
Programma 3 Welzijn en zorg	20
Programma 4 Veiligheid en leefomgeving.....	25
Programma 5 Dienstverlening en bestuur	28
Financiën	31
Algemene dekkingsmiddelen	32
Overhead.....	34
Vennootschapsbelasting	35
Paragraaf Lokale heffingen.....	37
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	47
Paragraaf Financiering.....	55
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.....	63
Paragraaf Bedrijfsvoering	69
Paragraaf Verbonden partijen	75
Paragraaf Grondbeleid	94
Financiële begroting.....	104
Overzicht van baten en lasten en de toelichting	105
Uiteenzetting financiële positie en de toelichting.....	114
Bijlagen.....	127